

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Τρίτη 30 Απριλίου 2024
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1. Σύμφωνα με την αρθρογράφο η βιομηχανία της «γρήγορης μόδας» βλάπτει με ποικίλους τρόπους το περιβάλλον. Αρχικά, οι ποσότητες που απαιτούνται για τη ύδρευση εκτάσεων βαμβακιού, καθώς και για το βάνιμο των ρούχων, εντείνουν το ήδη μεγάλο πρόβλημα της λειψυδρίας. Από την επεξεργασία των πρώτων υλών για την κατασκευή υφασμάτων εκλύονται στην ατμόσφαιρα βλαβερά αέρια που μολύνουν τον αέρα, το νερό και το έδαφος. Τέλος, τόσο η υπερβόσκηση για την παραγωγή μαλλιού, όσο και η αποψίλωση των δασών για την παραγωγή πρώτων υλών καταστρέφουν τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις και την χλωρίδα.

(89 λέξεις)

A2α. Ο τρόπος πειθούς της δεύτερης παραγράφου είναι η **επίκληση στη λογική**. Ως μέσα πειθούς αξιοποιούνται **τεκμήρια** και πιο συγκεκριμένα **αριθμητικά στοιχεία και παραδείγματα** («για να παραχθεί 1 κιλό βαμβάκι χρειάζονται 20.000 λίτρα νερού, ενώ για 1 τόνο βαμμένου υφάσματος απαιτούνται 200 τόνοι καθαρού νερού»), καθώς και **επιχείρημα**: «Ο αντίκτυπος αυτός είναι μεγάλος, αν αναλογιστούμε τα προβλήματα λειψυδρίας με τα οποία έρχεται αντιμέτωπο μεγάλο μέρος του πλανήτη μας, ενώ δεν είναι λίγοι εκείνοι που δεν έχουν καν πρόσβαση σε πόσιμο νερό.»

A2β.

- **καθώς:** αιτιολόγηση
- **αρχικά:** σειρά / τάξη
- **παράλληλα:** ομοιότητα / αναλογία
- **ταυτόχρονα:** χρονική σχέση

Α3α. Οι ερωτήσεις αρχικά προβληματίζουν τον αναγνώστη, διεγείρουν το ενδιαφέρον του και εισάγουν στο θέμα. Την ίδια στιγμή βοηθούν στη δομή του κείμενου, εφόσον η αρθρογράφος θέτει ερωτήσεις, τις οποίες στη συνέχεια θα προσπαθήσει να απαντήσει. Ο αναγνώστης κατανοεί το περιεχόμενο του άρθρου και τη σειρά με την οποία θα αναπτυχθούν οι απόψεις. Το νόημα έτσι γίνεται πιο εύληπτο και η αρθρογράφος πετυχαίνει καλύτερα το σκοπό της. Τέλος, οι ερωτήσεις συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του αναγνώστη για το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της βιομηχανίας της μόδας, ενώ παράλληλα προσδίδουν ζωντάνια και αμεσότητα στο λόγο.

Α3β.

- **απειλή:** κίνδυνος
- **αντίκτυπος:** αποτέλεσμα, επίπτωση
- **αναλογιστούμε:** σκεφτούμε, εξετάσουμε
- **αποψιλώνονται:** αφαιρούνται, απογυμνώνονται
- **λανσάρουν:** παρουσιάζουν, προβάλλουν, προωθούν

(Σημείωση: Ζητήθηκε ένα συνώνυμο για κάθε λέξη.)

Α4.

Ενδεικτικός τίτλος: Τροχοπέδη... στη «γρήγορη μόδα»!

Α' ζητούμενο:

- Τα παραγόμενα αγαθά έχουν χαμηλές τιμές κι άρα είναι ανταγωνιστικά στην αγορά, προσελκύοντας ευρύ αγοραστικό κοινό.
- Τα αγαθά της «γρήγορης μόδας» είναι συνήθως χαμηλής ποιότητας και η μόδα που προβάλλουν αλλάζει ταχύτατα, οπότε οι καταναλωτές αγοράζουν συνεχώς τα νέα.
- Η εκμετάλλευση του εργατικού δυναμικού συνεπάγεται χαμηλό κόστος παραγωγής, άρα υψηλά κέρδη για τους εργοδότες.
- Οικονομικοί κολοσσοί του χώρου της ένδυσης εκμεταλλεύονται τη δυνατότητα πολλών να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της μόδας, καθώς και τη ματαιοδοξία και τη φιλαρέσκεια του σύγχρονου ανθρώπου. Σκοπός τους είναι το κέρδος.
- Εκμετάλλευση της τάσης του ανθρώπου να προσαρμόζεται στη διαμορφωμένη κοινή γνώμη, η οποία ακολουθεί τις επιταγές της μόδας, συμμορφώνεται προς τα ενδυματολογικά πρότυπα για κοινωνική αποδοχή και ανάδειξη.

Β' ζητούμενο:

- Τα κράτη οφείλουν να θέτουν αυστηρές νομοθετικές προδιαγραφές προστασίας του περιβάλλοντος και των δικαιωμάτων των εργαζομένων στις βιομηχανίες μόδας, οπότε να αποτρέπουν τις εταιρίες από τις πρακτικές της «γρήγορης μόδας».
- Το εκπαιδευτικό σύστημα, μέσω οπτικοακουστικού υλικού, μελέτης κειμένων και βιοματικών δράσεων σχετικά με την καταπάτηση των εργασιακών δικαιωμάτων και τις καταστροφικές συνέπειες για το περιβάλλον, μπορεί να αποτρέψει τα παιδιά και τους νέους από την αγορά προϊόντων «γρήγορης μόδας». Η παροχή παιδείας με ανθρωπιστικό περιεχόμενο θα διαμορφώσει συγκροτημένες προσωπικότητες ικανές να αντισταθούν στην ισοπεδωτική και αφομοιωτική καταναλωτική κουλτούρα της «γρήγορης μόδας», ενώ θα στρέψει τα άτομα στην αναζήτηση πνευματικών αγαθών.
- Η οικογένεια μπορεί να εξηγήσει τις συνέπειες της μόδας αυτής στα παιδιά, ώστε να τα αποτρέψει από αντίστοιχες αγορές. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί οικολογική συνείδηση, ώστε να γίνει αντιληπτή η σπουδαιότητα της προστασίας του περιβάλλοντος.
- Τα Μ.Μ.Ε. να προβάλουν θετικά πρότυπα με υγιείς αξίες και ιδανικά. Ανάδειξη των προβλημάτων που συνδέονται με το φαινόμενο της «γρήγορης μόδας» και προβολή τρόπων αξιοποίησης παλαιότερων ρούχων και υλικών.
- Το άτομο οφείλει να αντιληφθεί την προσωπική ευθύνη που φέρει. Να επαναξιολογήσει και να επαναπροσδιορίσει τις ανάγκες και τις αξίες του. Να απομακρυνθεί από τη λογική της αλόγιστης σπατάλης. Συμμετοχή σε εθελοντικές οργανώσεις για την ανακύκλωση ρούχων και υλών, την προστασία του περιβάλλοντος, την διεκδίκηση των εργασιακών δικαιωμάτων για τους εργαζόμενους στις χώρες παραγωγής προϊόντων «γρήγορης μόδας». «Μέτρον άριστον» και στη μόδα.

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Β1. Στην αρχή του ποιήματος περιγράφεται μια ηλιόλουστη μέρα. Ο ήλιος καλείται να εμφανιστεί («*Πείτε του Ήλιου να φανεί*») και να δημιουργήσει μια ευχάριστη ατμόσφαιρα που πάντα συνδυάζεται με όμορφες στιγμές για τους ανθρώπους. Στο δεύτερο στίχο, παρουσιάζεται μια ακουστική εικόνα με το κελάηδισμα των πουλιών («*να τραγουδήσουν τα πουλιά στα πράσινα λιβάδια*»), το οποίο αποτελεί έναν από τους ομορφότερους και πιο χαλαρωτικούς ήχους που παράγει η φύση. Στον τρίτο στίχο, γίνεται και πάλι αναφορά στον ήλιο, που, όταν φανερώνεται στον ουρανό, πάντα δημιουργεί ζεστασιά στις ψυχές των ανθρώπων, όμορφη διάθεση και γλυκά συναισθήματα, που φαίνονται στα πρόσωπά τους («*να φανεί και να μας αγκαλιάσει*»). Οι εικόνες αυτές προκαλούν συναισθήματα χαράς, χαλάρωσης και ηρεμίας, αλλά και μιας

ευχάριστης διάθεσης, καθώς μας καλούν να απολαύσουμε τον ζωογόνο ήλιο και τους πανέμορφους ήχους της φύσης. Έχουν ως στόχο να αναδείξουν τη σημασία της φύσης και να μας ευαισθητοποιήσουν για την προστασία της, ώστε να μπορούμε να την απολαμβάνουμε και εμείς και οι επόμενες γενιές.

B2. α. Στο ποίημα χρησιμοποιείται α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο (“είμαστε”), αλλά και γ' ρηματικό πρόσωπο (“τραγουδήσουν”). Με το α' πληθυντικό ο στιχουργός εντάσσει τον εαυτό του στο σύνολο της ανθρωπότητας και δηλώνει ότι μοιράζεται τους ίδιους προβληματισμούς με τον αναγνώστη σχετικά με τη φύση. Εκφράζει δηλαδή κι εκείνος ευγνωμοσύνη για τα δώρα της ζωής που μας χαρίζει απλόχερα η φύση. Το πρόσωπο αυτό προσδίδει ομαδικότητα/ συλλογικότητα, ζωντάνια και αμεσότητα στο ποίημα. Από την άλλη, με το γ' ρηματικό πρόσωπο ο στιχουργός προσδίδει αντικειμενικότητα στο ύφος, αλλά και καθολικότητα γύρω από το θέμα που πραγματεύεται, δηλαδή την επίδραση των στοιχείων της φύσης στη ζωή των ανθρώπων.

B2. β. Στο ποίημα εντοπίζουμε την ακόλουθη επανάληψη: «*Μάνα Γη, Μάνα Γη, Ουρανέ, πατέρα Ουρανέ, τα παιδιά σας είμαστε*». Ο στιχουργός με τη χρήση της συγκεκριμένης επανάληψης, θέλει να δώσει έμφαση στη σημασία της Γης-φύσης και να τονίσει πόσο αλληλένδετη είναι η σχέση της με την ανθρωπότητα και επομένως πόσο επείγουσα είναι η προστασία της. Ουσιαστικά, με την επανάληψη, στρέφεται το ενδιαφέρον του αναγνώστη στο συγκεκριμένο σημείο και αποκτά μεγαλύτερη σημασία η αναφορά στη «Μάνα Γη».

B3. Ο ποιητής επαναλαμβάνει το χαρακτηρισμό της Γης ως «*Μάνας*» («*Μάνα Γη, Μάνα Γη, Ουρανέ, πατέρα Ουρανέ, τα παιδιά σας είμαστε*»), υπερτονίζοντας έτσι την αξία της προστασίας της Γης, αλλά και την υπέρτατη ιδιότητα που έχει, μιας και τροφοδοτεί την ανθρωπότητα με τροφή, αλλά και καθαρό αέρα, στοιχεία δηλαδή ζωτικής σημασίας. Λειτουργεί, λοιπόν, όπως μια μητέρα που προστατεύει και φροντίζει τα παιδιά της.

Ωστόσο, η ανθρωπότητα σήμερα δεν δείχνει τον απαιτούμενο σεβασμό στη φύση. Κατασπαταλά τους φυσικούς πόρους με μόνο σκοπό το κέρδος χωρίς να αναλογίζεται τις καταστροφικές συνέπειες που μπορεί να έχει αυτή η απομύζηση για το μέλλον. Επίσης, μολύνει τις θάλασσες και καταστρέφει τα δάση, αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις που μπορεί αυτό να επιφέρει στον τρόπο ζωής των επερχόμενων γενεών. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να γίνει συλλογική προσπάθεια, αλλά να αναλάβει και ο καθένας την ευθύνη που του αναλογεί, ώστε να σταματήσει άμεσα η καταστροφή του περιβάλλοντος.

(148 λέξεις)